

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-ASPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár helyben:
Egész évre . . . 12.— kor.
Félévre . . . . . 6.— kor
Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár vidékre:
Egész évre . . . 18.— kor
Félévre . . . . . 9.— kor
Egyes szám ára 6 fillér

Felolós szerkesztő:
SIMON ISTVÁN.

Lapkiadó:
MOROVITZ ZSIGMOND.

Szerkesztőség és kiadóhivatal,
Darabos-utca 7. szám alatt.
: : Telefon 412. szám. : :

Uj Chlopy kísért.

Debrecen, április 2.

Legteljesebb elismerésre számíthat a királyi kézirat, helyesebben a nemzethez intézett manifesztum. Históriai okmányt így gyöngyörűen — ennyi meleg tónust pazarolva még nem igen szerkesztettek meg. Ilyen írás csak irástudó embertől telik ki s ezért a szerzőt hasztalan kereszük a miniszterelnöki palotában. Persze, kézenfekvő az ok, hogy miért tartotta szükségesnek a mi irástudatlan kormányunk azt, hogy irói hevíttel legyen megszerkesztve az a manifesztum. Meleg és művészies formába kívánta bujtatni a királynak azt az elhatározását, hogy a jövőben is az alkotmány rovására kívánja a póttartalékosok behívására jogát érvényesíteni. Bizony nem is a manifesztumot megszóvegező író ember hibáján mulik, hogy a célt el nem érte és a nemzet a manifesztumról cseppet sincsen enyhébb véleménnyel, mint a gögös chlopyi hadparancsról volt.

A királyi áradozások a meleg tónusok, a szokásszerű fogadkozások közül is kiemelkedik a bécsi császári ököl s a magyar arcokba sap, efeledhetetlenül.

Ezt a rettenetes, súlyos bukást elismeri a kormány is, elismeri a munkapárt is. A tegnapi értekezleten Tisza István gróf kijelentette, hogy ő nem azonosítja magát a király elfogásával s bár beletörődik a szerinte megváltoztathatatlanba, föntartja magának — jogot, hogy a maga ellentétes meggyőződését is föntarthassa. A munkapárt egyhangú lelkesedéssel tapsolt ennek a beszédnek. Ilyen értelemben nyilatkozott ma az «uj» kormány bemutatkozása alkalmából a miniszterelnök is, még határozottabban, szinte megdöbbenően domborodott ki ez a feifogás. Andrassy Gyula gróf beszédéből, aki pedig halatlannal odaátlan védelmezte a kormányt s kézzel lábbal, láncokkal kötötte le magát mellette. Hangoztatta, kiképzte, hogy a manifesztumban a dolog érdemére vonatkozó királyi felfogást nem tesz magáévá és csakis a fenyegető helyzetre való tekintettel áll a kormány mellé.

Már pedig ez az egész nagyszerű és utálatos komédia, a Khuentől már annyira megszokott szószerzés, a rezolúció felugása, a kegyelemre való megadása ugyebár azért történik, hogy — amint ők mondják — helyre álljon a király s a nemzet között való harmónia. De hát hol van itt a harmónia?

A király kijelenti, hogy ő nem enged abból a jussából, hogy a póttartalékot akkor hívja be, amikor tetszik neki, Khuen, Tisza, Andrassy kijelentik, hogy nem osztják a király felfogását; mindkét tényező leszögezi a maga homlokegyenest ellenkező meggyőződését, tehát mind a két tényező arról tesz bizonyosságot, hogy közöttük között nincs meg a harmónia: egy lehetetlen, egy örüti hazugság tehát ennek az új helyzetnek a bázisa.

Nem igaz, hogy a manifesztummal s a kormány részéről elfhangzott kijelentésekkel helyreállt volna a harmónia a korona s a többség vagy mint ők mondják, — a nemzet között. Eppen ennek az ellenkezője igaz.

A gyáva és önző kormányt gyalázatos politikája állandósította a harmóniatlanságot a király s a nemzet között. Bűnös és hazug viszony támadt a két uralkodó erő között s a míg vége nem szakad, — addig vége a bizalomnak a trónhoz, nincs bizalma a trónnak a nemzethez.

Magyarország egy leplezett konfliktusban áll az uralkodóval és a lepelnek mihamar le kell hullania. Ujjoncot nem fog kapni ez a kormány, ha megfeszül sem. Akár választat, akár nem.

A SPITÁL.

Hat óra tájt leszál a Nap,
Leszál a Nap,
Utána árnyak szállanak.

Az ablak is most nyitva áll,
Most nyitva áll,
A gondolat most rád talál.

A tejben te vagy a fehér,
Vagy a fehér,
A szájam mégis el nem ér.

Szép esti felleg, aluszol,
Ugy aluszol,
Életem felett eluszol.

Ó már nyugodtan alhatol,
Már alhatol,
Azt sem tudom, hogy hol lakol.

A sóhajom ott röpködött,
A sóhajom,
Megakad már a fák között,

Megy inneno da sok vonat,
Megy sok vonat,
De nem hallod, ha az tolat.

Mikor bedobsz egy levelet,
Egy levelet,
Nem tartod rajta kezedet.

Ó szomorú most a Spítál,
Ó szomorú,
Felülről halk eső szitál.

A kapuban katona áll,
Katona áll,
A fahoz dől és sirdogál.

Ambrus Balázs.

LYRAI MESÉK.

Írta: Csécsy Imre.

(Senki se kérdezze, gazak-e vagy sen. — Lehet, hogy némelyik igaz, némelyik csak mese, vagy talán igazság és mese között lebegnek az ürbe, vagy igazságon és mesén túl, függetlenül tőlük lebegnek a szomorúságok aetherében, ahol freggondolások, pillanatok és könyvek megszilárdulva örök körtorgásban, önálló pályán időtlenül keringnek és végtelen ivben vissza-vissza térve, mint az üstökösök, beleütözköznek egy-egy percünkbe, mosolygásunkba — egy-egy ebredő viágba, hogy összetörjék kegyetlenül.)

Armand az éjszakában.

Armand nekem nem is volt barátom, rossz verseket és még rosszabb kritikákat írt, egyszer az Elektrát Aischylosnak tulajdonította, — ezért nagyon lenéztem. Nem volt közöttünk semmi szükségzerű kapcsolat s én nem is igyekeztem, hogy nély barátságot kösssek vele, de egyszer eszembe jutott, hogy Armand-t én már rég ismerem, egy kis kócos gyerekek a képe villant meg bennem hirtelen, akivel egyszer régen a ligetben együtt játszottam, a mamájával volt és csak arra emlékszem, hogy Armandnak hívták. Egyetlen egyszer játszottam vele együtt, nem is láttam többet, de meg voltam győződve, hogy itt valami nagy, veszedelmes, láthatatlan erő működik, hogy Armand ennél más, mint a régi Armand és az, hogy most évek múlva így megint előm került, hogy kibukkant homályos, zavaros gyerekkorom napjaiból, és megjelenik előtem, mint egy nagy, borzas fiú, aki művészetéről vitatkozik és a saját verseit dudolja rögtönzött nevelődiákra, hogy ez már nem véletlen, ez maga a sors kiszámíthatatlansága és Armand-dal nekem szoros barátságot kell kötnöm.

Egy este sétálunk a kőruton, Armand beszélt a képekről, akiket sohasem látott, Rubensről, Goyáról, Manetról, a Carrière kódos vásznairól, arhelyekről egyszer olvasta, hogy kódok és ogy meggyőzőn, ogy elragadtatással nagyarázta nekem ezt a ködöt, hogy már szinte

Egy kísérllet **szabó MIKLÓS** elég ahhoz s Ön meggyőződik, hogy **bizalommal** kész férfi-, fiu- és gyermekruha nagyáruházában : :

DEBRECZEN, Piac-utca 19. szám, vásárolhatunk (Vilföldi Takarékkal szemben) ahol az összes tavaszi férfi- és gyermekruha újdonságok már megérkeztek. **A legolcsóbb szabott árak** minden darabon láthatók, tehát a tulkövetelés kizárva. — Külön mértékutáni uriszabóság, nagy szövetraktárral Öltönyök és felöltők, méret után már 50 koronától 100 koronáig rendelhetők. — Kívánatra szabásomat házhoz küldöm. — Helyi és meyei telefon: 10-64.

A király az öntök kegyelméből uralkodik!
 A megjegyzésre nagy zaj és lármá keletkezett.
 Einök Sümeget rendreutasította.
 Polónyi a királyról tett néhány minősíthetetlen megjegyzést, amiért az einök őt is rendreutasította.
 Az ülés fél három óra felé ért véget.

Hortobágy hasznosítása.*

Folytatás.

Hallottam a színek gőzekével való műveléséről és így termővé tételéről is — de azt már talán csak eltetszenek hinni, hogy a szik és szik között, jól lehet végeredményben mind csak szik, igen nagy különbség van.
 Hogy tehát az igen tisztelt hasznosítók igen, a szik javításánál csak századrendű fontosságú kérdésbe ne kapaszkodjanak — önöknek lelkes hasznosító uraim csak annyit mondhatok, hogy a szik a tudomány jelenlegi álláspontja szerint — tehát nem az önök veüük született szakképzettsége alapján, csak öntözéssel és kis területeken a Békés megyében divatos digózás-sal javítható.

A hasznosító urak közül még öntözési kísérletekkel még senki sem foglalkozott — tehát itt a veleszületett szakképzettségnek a tanulásal szerzett szakképzettséghez kell fordulni.

Ha azonban valakit esetleg érdekelne, ajánlhatom kedves olvasmánygokul dr. Sigmond műveit.

Hogy a hasznosító 40 koronás legelőbőről átmódoznak, mely, ha a hasznosító szentint a Hortobágyból fél hold is eltud majd tartani egy jószágot, 80 koronás holdankénti bérösszegnek felel meg, ezzel csak maguk alatt vágják a fát. Hiszen ha — feltéve, de meg nem engedve, hogy a város kiadhatja a Hortobágyot — a vízállásos vakszikért is 80 koronát lehet kapni, hogy áll ez arányban az ohati bérlet 32—33 koronájával?

Hiszen nem kell azt szakemberek előtt bő-

vebben fejtegetni, hogy egy gazdasági művelés alatt álló gazdasági épületekkel felszerelt és saját vasuti állomással rendelkező uradalmi szelid munkáit földje némileg értékesebb egy alapjában véve szikes legelőnél, melynek jól lehet szétszórta feküdvé egy része jó föld.

S ha ehhez hozzá vesszük még — hogy a jelenlegi bérlő az előbbi bér dupláját fizeti, itt már tényleg csak a vak nem lát a világosságtól.

S ha a környékbeli legelő bérek iránt érdeklődnének úgy meg tudnák, hogy az 16—22 korona között ingadozik általában s hallottam azt is, hogy tiszta melléki, kitünő legelőn, melyből 2 kal. holdan 3 számos állat jól meg él, 16 korona a legelőbér egy számos állatért.

Tehát azt hiszem, hogy az előbbi pontokban említettekhez sehogy sem vág az önök által hirdetett 40 koronás legelőbér a hortobágyi közlegelő — mert a közlegelőnek nem az a célja, hogy a legelőtököt nagy legelőbér által kiszákmányolva, az állattenyésztést megsemmítsék, hanem hogy azt fejlesszék. Eppen azért a közlegelők valami mesés jövedelmet nem is hoznak, már pedig, ha meg tetszenek nézni a Hortobágy 1854 óta, mint közlegelő szerepel a telekkönyvben.

A «Debreceni Nagy Ujság» 1912. évi március 22-iki számában a «Hortobágy» c. cikk szerzője amiatt aggódik, hogy nem tudják a legelőtök a hortobágyi legelőt jól kihasználni, mert nem tartanak rajta annyi állatot, amennyit az elbira tartani. Erre nézve csak azt mondhatom a tisztelt cikkíró urnak, hogy ha érdeklődik, meg tudja, hogy a sziki legelőnél bizonytalannabb hozamu föld nincs, — mert ha kedvező időben egy bizonyos állat állományt el tud tartani, kedvezőtlen időben annak egy harmadát sem bírja meg. Ezt bizonyítja az is, hogy a cikkíró ur által felhozott legfőbb kiszakítási principium — a 17.000 darabnyi állat létszám apadás mellett sem tudta a hortobágyi közlegelő a múlt évi csekélyebb számú állatállományt jól eltartani a kedvezőtlen időjárás miatt.

S ha talán a legelőtési szabályrendeletet tetszik ismerni, mely előtt egy törvényhatóságban, mindaddig míg hatályon kívül nem helyezik, még talán a cikkíró urnak is meg kell hajolni, úgy tetszik tudni, hogy akarmennyi jószág le-

gel is a hortobágyi közlegelőn, azért a legelőtő gazdák mindég egyformán csak a föld adót, kezelési költséget, tiszai ármentesítési költséget és az önként magukra vállalt 30.000 korona ingyen iskoláztatási költséget tartoznak fizetni. Ha tehát több állat legel, kevesebb; ha kevesebb állat legel, több az egy legelő állatra eső költség, — de végeredményben mindég csak egyforma nagyságu összegnek kell és szabad befolyni.

S hogy ezen kis elkalandozás után ismét visszatérjek az előbb felvetett aggodalmára az igen tisztelt cikkíró urnak, az 1909-től 1911-ig észlelhető állatlétszám apadás okát a következőkben fejtegetem az ő kedvéért.

A piaci eladásra kerülő szemes termények termése általában nem fevén kielégítő, a gazdák szükségleteik fedezése végett kénytelenek voltak törzs állatállományokat is megtámadni, — amigival is inkább, mivel a kedvezőtlen időjárás miatt nem termett elég téli takarmányuk sem és a gyenge szemtermésből nem tudták a hiányzó takarmányt a nagy takarmány árak mellett beszerezni és így inkább megváltak jószágaiktól. Azt pedig mindenki tudja, hogy ha a törzs állomány megcsönkül, ezt nagyon nehéz kiheverni.

Ime az állat létszám apadás okai tisztelt cikkíró ur.

Most, hogy az igen tisztelt hasznosító egy néhány főérvére megjegyzéseimet megírtam, röviden, amennyire e lapban lehetséges — a Hortobágyról, mint közlegelőről akarok szólni.

A gazda közönség által megváltott hortobágyi pusztai évszázadok óta mint közlegelő használtatik; ugyancsak ilyen minőségben lett 1854-ben is telekkönyvezve.

A közlegelőkről pedig bizonynyal tetszetek már hallani, hogy az egy olyan valami, a mit mai időben még akkor is nagyon nehéz feltörni, ha maguk az érdekeltek kérik.

A földművelési minisztérium ugyanis a multak kárára okulva a közlegelőt feltörni nem engedti, legfeljebb, ha másutt ugyanolyan értékű közlegelőt állítanak föl.

A kisbirtokosok állattenyésztése ugyanis, különösen nálunk a közlegelőn nyugszik — már pedig azt úgy tessék megtudni, hogy az ország állatállományának nagyobb része a kisbir-

Naiv asszony, kísérleti nyulacska, most a kezében vagy. Most meg fogod utáni egészséges hétköznapiágodat, most megpróbálsz majd fölemelkedve valahova, talán megtanulsz sirni kis dolgok, talán belelétsz az életbe, ha megmutatom, hogy nincs benne semmi.

Az asztalra borulva hangosan sirt. En szintelen, megtört hangon folytattam:

— Holnap, vagy rég ma meghal egy erős férfi és mi élünk tovább. De egyszer mi is meghalunk. Ez az élet...

Lili fölemelte nagy könnyes szemét és végtelen jószívűséggel nézett rám.

— Igazad van. Szegény fii, tudom, hogy rég óta szeretsz. Ma éjjel meghal egy erős férfi és mi élünk tovább. De egyszer mi is meghalunk. Te jó vagy és okos. Meggyőztél. Ölelj meg!

Vilma.

Forró augusztusi délelőtt sétálunk a Margitszigeten és Vilma a halálról beszél. Csunya lány volt — semmi arány, semmi lágyág nem volt a formáiban és az arca vonalaiban, szökes haja borzasan orrolt vékony vállára és a szerében furcsa, zavaros vonalak cikáztak. Tíz perc óta ismertem és zavartan figyel a beszédjére. Azon gondolkodtam, hogyan fogom ezt a lányt aetherikus, megfinomult alakban elrejteni az emlékeim között, csökök, illatok, éjszakák, édesen hajló vonalak titkos szelencéjébe.

— Öt gramm veronál, — ugy-e, az elég?
 Egyrés mellett ültünk és Vilma, talán vélet-

lenül, talán szándékosan, odasimult hozzám, egész könnyen, alig sejtethetően. Éreztem, hogy ez a lány elvetélt csökök átkát hordja a szívében, ő nem érzett soha remegő karokat a nyaka körül — már láttam, amint holdtalan éjszakán rül — már láttam, amint holdtalan éjszakán porzongva felül az ágyában, az inge lecsuszott gyöngye melléről, fázósan kitarja keblét a csökök felé és álomtalan vergődésben várja a hajnalt. A keze most hozzám ért, alig egy pillanatra, hallgattam és ő mégis válaszolt, a hangja megszépült, amint egész halkán, félig énekelve magyarázta a lelkét:

— En a halál rokona vagyok.
 Szeretem a fáradt lemondást...

Igen, itt nem lehet tovább vitatkozni. Komolyan és egész akaratlan gunnyal mondtam:
 — Hozzad — öt gramm veronál föltétlenül elég...

Hátrahajtottam a fejemet és kieresztettem melletti szivtam az augusztusi ragyogást magamba. A nap forró sütött, reztem, amint sugárcsökeje lábában megtermékenyül a föld, amint színeket verázolt elkáprázott szemem elé, az izmaimat fütötte a fény és pogányos irák részegítő zenéje tancolt az ereimben. Mi lenne, ha most rahajolnék az ajkára és beléje sugároznám a nap csökját — most minden fénylök és büszkélkedik itt körülöttünk; talán megszépül, az arca fénytől könnyező szememben — és aztán? Egy csökökkel az életet csökölném a szívébe — ledönténem

benne a halál trónját, amely körül meddő teste holdtalan éjszakákon víziós körtáncot jár — elpusztítaná élete szépségét, a halál pompás bálványát — és mit adhatnék érte cserébe? Egy csökök pillanat elűtő lázát, sok, sok meddő vágyat, ismeretlen remegések mártírúját, álomtalan éjszakák voagnásait... nem. Ezt a csunya és nem is érdekes leányt, aki most ezen a nyári délelőttön az élet hihetetlen mámorát gyujtotta fel bennem hisztériájával, halálba-vágyásával, ezt a lányt szépen és finoman fogom magamban eltemetni, fehér papirosok gyászát borítom elő atakja emlékére és csak megszépült szimbolizmat rejtem el titkos kincsesházamba. Egy könnyű mozduiatta ehuzódtam tőle. Megtaláltam azt a pontot, ahol mi találkozhatunk.

— Vilma — mondtam még mindig a nap-sugártól lázasan — nagyon érdekes, hogy nagga szereti a halált. Egy novellát fogok magáról írni. Inkább hat gramm, az mégis biztosabb, — de addig mindenestre várjon — azt hiszem, egy szép novellát fogok írni magáról...

Vilma gunyosan és büszkén mosolygott.
 — Elkésett — nagyon kedves, de már elkésett. Rólam már írtak egy novellát —

Haraggal és gyűlölettel bántam rá. — Éreztem, hogy Vilma és a büntársa elopták egy gyönyörű drágakövet. Miért is ütök még mindig mellette? Nem volna jobb fölugrami és szó nélkül itthagyni magára ezt a csunya lányt — és minden csunya lányt, akiket én már talán sora többé nem fogok tudni szeretni?

Debrecen legolcsóbb bevásárlási forrása a

„Verseny“

kész férfi-, fiu, és gyermekruha árúház DEBRECEN, Piac-utca 61. sz. (Szent-Anna-utcával szemben.)

Eddig nem létezett versenyárban kaphatók:

Férfi öltönyök divat színekben	már 18 K-tól	Fiu felöltők	14 K-tól
Divat felöltők	„ 19 „	Fiu angol raglánok	16 „
Angol raglánok	„ 20 „	Fiu nadrágok	4 „
Divat nadrágok	„ 7 „	Gyermek öltönyök	4 K-tól
Strapa nadrágok	„ 5 „	Gyermek felöltők	10 „
Fiu öltönyök	„ 12 „	Gyermek térdnadrág	3 „

„Diadal“ két munkás öltönyök és nyomdász kápeny valódi rózsahegyi vászonból K 5-90

Debrecen, Piac-u. 51. sz.

tokosok kezén van — s ahol a közlegelőt feltették az állatállomány legalább felére apad le. Ezért nehéz a közlegelőt csak egyszerűen feltérni.

S önök most legujabban hogy akarják hasznosítani a Hortobágyot?

Mivel már az országot bejárta a buzgó hasznosító akarat, utóvégre csak kell valamit tenni, hogy a feltárgatott közvéleményt megnyugtassák. S valami Kubik-féle tervben volt szó 12,000 hold felszántásáról; a hasznosítóknak ez megragadta a figyelmét és elhatározták a közgyűlésen, hogy ezt a 12,000 holdat, mely a mostani legelőnek lelke, kivesszék. De hangoztatták azt is, hogy mivel a mai állatállomány nem megfelelő, s az állatok éhen pusztulnak, akhni fognak majd olyan legelőt, a megmaradt 32,000 holdon, hogy azon megél jól az állat.

Hogy ez mennyire jogos vagy jogtalan eljárás az állattenyésztés érdekeit mennyiben segíti elő vagy hátrányos arra, itt bővebben nem fejtegetem, csupán azt jegyzem meg, hogy az 1888-ban a belügyminiszter által jóváhagyott legelőtési szabályrendelet a Hortobágyról mint közlegelőről beszél s nyíltan különbséget tesz a hortobágyi közlegelő s a városi közönség tulajdonát képező erdősegek tehát a városnak mint jogi személynek «tulajdonát» képező ingatlanok és az ezekkel nem azonos jogi természetű Hortobágy között; — azt mondván: «Hasontalan sekinnek sem engedték meg, hogy a hortobágyi közlegelőn, valamint a városi közönség tulajdonát tevő erdősegeken, az illetőségen felüli mennyiségben bármilyen jöszágot járathasson.»

Folytatjuk.

Visszaéltek a király szavaival.

Khuenek csalafinta machinációjáról.

Valamennyi bécsi lap elítéli azt a taktikai fogást, melylyel a Khuene-kormány a király szavait akarja felhasználni politikájának védelmére. Ugy mondják, hogy gróf Stürgkh miniszterének vasárnap kihallgatáson volt a királynál, szövegezte a magyar kormány eljárását és az ő közbelépésének is része van abban, hogy ma a bécsi lapok hevesen támadják Khuenek taktikáját. Még a Fremdenblatt is helyteleníti ezt és egy budapesti táviratot közöl, melyben rámutat arra, hogy a magyar közvélemény is elítéli a kormány sajtótaktikáját és helyesebbnek tartotta volna, hogy a király nyilatkozatait, ha azok el is hangzottak, a kormány nem használta volna fel a maga védelmére. A Reichpost, a Neue Freie Presse és a Zeit egyenesen azt írják, hogy a kormány taktikája visszaélés az uralkodó szavaival.

A bécsi lapok különben ma megerősítik azt az értesítést is, hogy a király már a vasárnapi audienzián felszólította Khuent, hogy rezolúció nélkül okvetlenül vállalja el a kormányalakítást és a pénteki audienzián már csak megismételte ezt a felszólítást. A Neue Freie Presse egy londoni táviratot közöl, amely szerint Londonban egy kicsiny, de jól értesült körben már a múlt héten tudtak arról, hogy a király saját szerényét vetette kézbe a magyarországi válság ügyében.

Magának a nevezetes audienziának részleteiről az az újabb hír szivárgott ki, hogy a király egyáltalán nem ellágyult, vagy rezignált hangulatban beszélt Khuennel, hanem teljes határozottsággal intézett hozzá felszólítást arra nézve, hogy most már rezolúció nélkül vállalja el a kormányalakítást. Az uralkodó szavainak és taglejtéseinek — írja a Zeit — arról kellett meggyőzni Khuent, hogy a felség nem volt lágy és megindult hangulatban, hanem ellenkezőleg, olyan hangulatban, amelybe a nem koronás fők is jutnak akkor, hogyha jogaikat látják megtámadva.

Esküdtek a fegyházban.

A fegyőr gyilkosa.

Érdekes esemény színhelye lesz a napokban a váci fegyintézet. A fegyház egyik szobáját alakítják két napra az igazság hajlékává. A pestvidéki kir. törvényszék esküdtbírósa április 16. és 17-én a váci fegyház falai között fog itéletet hozni egy elvetemült ember fölött, aki mialatt a fegyházban súlyos bűnéért vezekelt, újabb bűnt követett el: embert ölt. A múlt év október 26-án Oláh-Farkas Márton fegyenc — aki nyolc évi fegyházbüntetését tölti a váci fegyintézetben, — agyonszurta Fábrián Ferenc fegyintézeti munkafelügyelőt.

Oláh-Farkas a fegyházban a könyvkötő mesterséget tanulta. A 4—6. számú nyomdagep-szobában volt beosztva munkára. A bűnös ember azonban a fegyházban sem tudott megjavulni. Állandóan fegyelmi büntetéseket szenvedett. Október 26-án is csinált valami szabálytalanságot, mire Fábrián Ferenc munkafelügyelő elrendelte, hogy vigyék az igazgató elé a javíthatatlan embert.

A fegyenc szótlanul hallgatta a feddést, de bűnös lelkében rettenetes elhatározás támadt. Szándékát még aznap délután végre is hajtotta. Mikor Fábrián bejött a munkaterembe, átadott neki egy kérvényt, és mialatt a felügyelő gyantalanul olvasta az irást, az elvetemült ember munkakését teljes erővel bevágta a felügyelő nyakába, majd kirántotta és vad erővel a szerencsétlen ember fülebe szurt. Csak egyetlen hörögő jajkiáltás tört elő a leszurt emberből. A jajszóra a terembe rohant Galántai János fegyőr, akire meg egy vasdarábba támadt rá Oláh-Farkas Márton.

A fegyintézeti őrség fékezte azután meg a kegytelenségében dühöngő embert.

Szigoru vizsgálat és erélyes nyomozás indult meg a fegyházban. A pestvidéki kir. ügyészség szándékos emberölés és hatóság elleni erőszak büntetővel vádolta meg Oláh-Farkast, aki a gyilkosság óta vasraveren tölti napjait a fegyház magánzárkájában. A pestvidéki kir. büntető-törvényszék elnöke április 15. 16 és 17-ik napjaira tűzte ki ebben az ügyben az esküdtzéki főtárgyalást; — és minthogy huszonkét efgyencet fognak kihallgatni — elrendelte, hogy a tárgyalást a fegyház egyik szobájában tartásuk meg.

Az érdekes tárgyalást Bánó József királyi táblabíró fogja vezetni. Az esküdtzések 15-én alakítják meg a pestvidéki törvényszéken, a megalkult esküdtzések azután másnap utazik Vácra, hogy a helyszínen hozzon itéletet az elvetemült, bűnös ember fölött.

A vác-rétsági rablógyilkosság.

8 évig ártatlanul a fegyházban.

Mintegy nyolc éve annak, hogy egy jauráni ködös estén a vác-rétsági országon verükben találták meg a kiraboló postakocsi mellett a kocsist és egy szegény paraszterbert. A rettenetes kegyetlenséggel végrehajtott rablógyilkosság tetesei után lázas buzgalommal nyomozott a csendőrség, de eredménytelenül. Végre tizenöt hónap múltán sikerült a zentai csendőrségnek egy szabadki kovácsmestert, Barna Lukácsot valószínűsíteni, aki elmondta, hogy a gyilkosságot ő és egy kőbányai gyűjtőfogó, Bóné Ferenc követték el Oláh Sirkó István felbujtására.

Tizenhárom napig tartó főtárgyalás után a pestvidéki esküdtbírósa el is ítélte hárnyukat életfogytiglani fegyházra. Bóné Ferenc úgy a nyomozás, mint a főtárgyalás során kétségbeesetten tagadta, hogy része lett volna a rablógyilkosságban, de tagadását nem látták valószínűnek és a szerencsétlen az itélet után Illavára került.

Az ártatlan Bóné.

Közben történt, hogy a csantavéri rablógyilkosságban bűnösnek mondott Kadvány Dávid, egy tagbaszakadt óriás, az itélethozatal után je-

lentkezett a kőbányai gyűjtőfogóház igazgatójánál, hogy őt bántja a lelkiismerete, mert Bóné Ferenc a rétsági gyilkosságban ártatlan, mert azt ő és Barna Lukács követték el.

Minthogy tárgyi bizonyítékok nem igen merültek fel, egyelőre Kadvány vallomásra nem sokat adtak. Bóné azonban nem bírt megnyugodni sorsában. Védőjének, dr. Weisz Ödönnek állandóan leveleket írt a gyűjtőfogóházból, majd később Illaváról, amely levelekben ártatlanságát erősítgeti és könyörög az ügyvédnek, hogy tegyen meg minden lehetőt, hogy ő a börtönből kiszabaduljon. A levelek megható kétségbeeséssel íródtak. És sugárzott belőle egy ártatlanul elítélt ember rettenetes elkésereése, a ki a mellett istenbe vetett bizalommal várta sorsának jobbrafordulását.

«Van isten — írja egyik levélben — ki kell derülni, hogy az én kezem nem véres».

«Doktor ur, — írja egy másik levélben, — tegyen meg mindent, amit lehet, mert én a 4667. számú fegyenc — ez Bóné száma — a megőrülés előtt állok».

Nem tudták Barna Lukács igazi tettestársát megfogni — panaszkodik egy harmadikban — és engem itéltek el, hogy a közönség szája be legyen törve, de én felvilágosodottabb vagyok, mint az újvilág-utcai urak — a pestvidéki esküdtbírósa — és az én szavam Illaváról is el fog jutni, hogy igazságot kérjen.

Hosszu ideig kapta így dr. Weisz Ödön a leveleket. De épen mert tudta, hogy egy, a Kurját is megjárta esküdtbírósa ítélet megtalálása mily nehéz feladat és mert jó ideig csak szubjektív okok tették kétségteleenné Bóné ártatlanságát, a védő jó ideig nem reagált a levelekre. Végre azonban tárgyi okok is merültek fel, amelyek valószínűvé tették Bóné büntetlenségét és így dr. Weisz leküldte jelöltjét Illavára, hogy ott beszéljék Kadvány Dáviddal és Bónéval. Múlt év karácsonyán igazságügyminiszteri engedéllyel meg is történt a látogatás a fegyházban Bónénál és Kadványnál.

Bóné alibije.

Bóné sirva állította ártatlanságát és hivatkozott két kődi lányra — a Kótai lányokra — akiknél ő Vízkeresztkor — a gyilkosság napján — a délutánt és estét töltötte. A két Kótai lány meg is erősítette Bóné ezen alibi igazolását és még nyomósabbá teszi vallomását az, hogy szerintük azért emlékeznek különösen Bóné vízkereszti látogatására, mert e napon kigyulladt a petróleumlámpájuk, szobájuk butorzata lángba kapott és csak Bóné ügyessége akadályozta meg, hogy nagyobb katasztrófa legyen.

Kadvány Dávid elmondta ezután az egész gyilkosság lefolyását és előadását különösen kétségteleenné teszi az, hogy, oly sok apró körülményt említett fel, amelyek a főtárgyalás során tisztázatlanul maradtak és a melyek az ő előadásában természetesen tűnnek fel. XVallomásainak rövid lényege:

Hogy történt a gyilkosság?

— 1903 karácsony estéjén Barna Lukács, — akit régebben ismerek, — egy levelet írt nekem, hogy menjek hozzá, van egy jó dolga a számomra. Én nem reagáltam a levélre, és csak ismételt hívására kerestem őt fel 1904 január 3-án Vácra. A váci országon mentem egy alkalommal vele, mikor hirtelen így szólt: «Most ide figyelj öcsém, hallgasd meg, mert hivattalak. Ezen az országon jár egy postakocsi, ezt kiraboljuk. Anott a kőkeresztnél megvárjuk a kocsit, felkérdezzük rá és az erdő szélén majd én elbánok a kocsissal».

— Én — folytatta Kadvány vallomását — nem akartam először beleegyezni, de ismertem Barnát, tudtam, hogy most, hogy tudom a szándékát, ha nem tartok vele, el tesz láb alól. — Beleegyeztem tervébe. A kőkeresztnél meg is vártuk a kocsit. Felkérdezzük tőle. Hosszu szabódás után aN postakocsi megengedte, hogy felüljünk. Én melléje ültem. Barna a háta mögé. Az erdő szélén én elkaptam a kocsis kezéből a gyeplőszárat. Barna pedig négy revolverlövésével lelőtte a postakocsist és társát. Azután behajtottunk a erdőbe. Barna a kocsit tartalmát kirabolta és nekem belőle ezer koronát adott, a melylyel Szabadkára utaztam. A csatavéri rablógyilkosság miatt a gyűjtőfogóházba kerültem, itti áttam újból, Barna Lukácsot, elmondta nekem, hogy Bóné ártatlan.

— Mi a rablógyilkosságot 1904. január 5-

én beszéltük meg a váci országúton — ismételte Kadvány — és különben is ezen a napon Bálnával együtt én voltam és nem Bóné Oláh-Simkó földmivésznél (a felbujtónál).

Ezen állítást Kadványnak több tanu meg erősítette.

Ujrafelvételi eljárás.

Kadvány szenzációs vallomása és a két Kóta-lány szavahihető előadása alapján most már dr. Weisz Ödön a pestvidéki törvényszékhez beadványt intézett, amely írásában a felhívottakra hivatkozva, kéri az ujrafelvételi eljárást elrendelni. A törvényszéken Kecskés Zoltán bírónak osztották ki az ügyet, aki nem-sokára elkészül terjedelmes refrátumával.

Ilaván pedig egy minden valószínűség szerint ártatlanul szenvedő rab szívében ártatlansága tudatában, várja, hogy mikor nyílnak meg számára a komor ilavai fegyház zárai.

Tűz a Simonffy-utcán.

A meggyulladt denaturált szesz.

Könnyen végzetessé válható tűz keletkezett ma délután a Simonffy-utcán. Szerencsére azonban hamarosan elejét vették a pusztító elemnek.

Várray Józsefnek a Simonffy-utcai városi bérházban van az üzlete. Egy nagy pincehelyiségben kizárólag denaturált szeszt tartott. Ma délután egy 120 literes hordóból akarták a denaturált szeszt üvegekben lefejtetni. E célból elküldték a pincébe Zéba Antal tanoncot, aki hozzá is látott a hordó lefejtéséhez. Már 253 üveggel lefejtett, mikor a hordóból kinyuló gummicső végét visszakarta tenni, a hordóba: Eközben valahogy néhány csepp a lámpásra esett, melytől azután lángba borult az egész pincenelyiség. A tanonc szerencsére nem vesztette el lélek-jelenlétét és elkezdett torkaszakadtából kiabálni:

— Tűz van! Tűz van!

Az összecsendült emberek hamar telefonáltak a tűzoltóságnak és a rendőrségnek. A tűzoltók Publig Ernő főparancsnok vezetése alatt hamar a helyszínén termettek és félóra kemény munka után gátat vetettek a pusztító elemnek.

A kár körülbelül 200 korona, mely azonban biztosítás révén megtérül.

Erdekes, hogy az utcára dobált hordóknak az 1. számú villamoskocsi nekimegett, azonban nagyobb baj nem történt.

A tűzoltók egy fekete szőrme boát is találtak az utcán, melyet a nagy tolongásban valamilyen kíváncsi hölgy veszíthetett el. Igazolt tulajdonosa átveheti a belvárosi rendőrkapitányságnál.

A rendőrség részéről megjelent Onodi rendőrfőnök az összes pincehelyiségeket lezáratta reggelig, mert félt, hogy a gázzal megtelt rakta esetleg könnyen fellobban.

SZINHAZ.

Ma este A) bérletben:

LEANYVÁSAR.

HETI MŰSOR:

Szerdán A) bérletben: Leányvásár, operett. Csütörtökön B) bérletben: Kis kávéház, vígjáték.

Pénteken: Nincs előadás.

Szombaton: Nincs előadás.

Vasárnap délután mérsékelt helyiségekkel: Oláh-Simkó, tájáték.

Leányvásár. Ma este a Leányvásár operett kerül színpadra az első kiosztással, mely szerint Zilahyné S. Vilma, Borbély Lili, Máthé Gyula, Ligeti, Dési, Falusi Jánosnak vezető szerepeket. A kiváló és népszerű operett mai előadása iránt is nagy az érdeklődés.

Kis kávéház. Tristan Bernerdt künön vígjátéka, a Kis kávéház holnap kerül második színpadra. A pompás újdonság szellemes és ötletes meséjével és künön szereposztásával zájost sikert aratott és így a holnapi előadás is érdeklődésre tarthat számot.

Husvétli előadások. A husvétli ünnepek alatt négy előadás lesz a színházban. — Vasárnap délután mérsékelt helyiségekkel az Ártatlan Zsuzsi operett kerül színpadra, majd este Biró Lajos és Lengyel Menyhért szenzációs újdonsága, a Cárno kerül bemutatásra. Hétfőn délután a Leányvásár operett van műsoron és este Kerner József Királyszóktetés című operett újdonsága kerül színpadra. Mind a négy előadásra jegyeket előre lehet váltani a színházi pénztárnál.

A divat.

Az asszonyok figyelmébe.

Az idei nyári szezon a tafotta divat jegyében zajlik majd le. Nem csak ruhák készülnek ebből az anyagból, hanem kabátok és egész kosztümök is, amelyek azonban természetesen sohasem lesznek mindennapi ruhák, hanem kényességük miatt inkább arra valók, hogy egyes ünnepélyes alkalmakon szerepeljenek.

A tafotta-ruha legalkalmasabban zöldeskék, zöldecsárga, kékvörös, vöröszöld, mindig changeant tafottából készülhet, amint hogy a színtjét sző selymek egyébként is nagyon divatosak. — Persze nem lehet mindig új dolgokat kitalálni, ha a divat művészei gyakran el is hitetik velünk az ellenkezőjét. De éppen a divatban áll meg leginkább Rabi Akkiba mondása: «Nincs új a nap alatt». S éppen azért a legújabb divat egyben nagyon régi is. Tudniillik a 60-as évek rüss divatja. Igen, újra feltámadtak s mint annak idején, most is előnyösen viselik ifjú hölgyek és idősebb dámák. Fodrocskák az ujjon, a nyakon, a hátán, a derékon, fodrocskák mindenütt és mindenképpen. Szóval a rüss lesz a tavaszi divat jellegzetessége, minden olyan ruhán, amely nem nehéz keimből készült, — mely tudvalevőleg az ilyen ráncolatást nem enged meg.

Legjobban alkalmazható az ilyen fodrozás a derék és a csipka nyereg elválasztódásánál, ahol megtört vonalakban formálódik ki. Az övön a csattot helyettesíti, az aljon pedig a plüss- és csattdíszítések. Az ilyen tolett magas zárt rozott részt köti össze az alj sima részével és nyaku és különösen alkalmas erősebb hölgyeknek, mert a sima, majdnem dísztelen derék sokkal karcsubbannak mutatja őket, mint amilyenek valóban. Az ujjak szintén simák és szűkek, mert a kelme már magában is eléggé díszíti őket. A derék karcsúságát egy nagyon keveset átszűngő elől is hátul is, míg erősebb hölgyeknél hátul egészen simán ráfekvő. Az alj kis tűzővel kezdődik, amelyet kissé szélesebb öv is helyettesíthet, sőt ez utóbbi praktikusabb és inkább ajánlható, mivel aligha marad már sokáig divatban, a tűző, melyet immár négy esztendeje hordanak. A szoknya hátul zárt, elől pedig egészen sima. Főlrakott plüss és fodrok díszítik az ilyen szoknyát, amint hogy valószínűleg hamarosan divatba jönnek újra a plüssé szoknyák. A plüssé-segélyt egy rüss-sor fűzi oda az aljhoz. Az aljnak ezenkívül egyedüli dísz néhány apró csattdísz, amely azonban szintén nem igazi csatt, hanem az övhöz hasonlóan rüssdísz. Az alj elől sima tablier. A szoknya bokáig ér.

NAPI HIREK

— **Óriási vihar Debreczenben.** Nagy vihar volt ma éjszaka Debreczenben. Hatalmas szélvész dühöngött kora délutántól kezdve egészen hajnalig. A vihar nagy kárt tett a fáknak, háztetőkben, különösen pedig a cirtáblákban. — Ugy nézett ki az éjszaka Debreczen, mintha ostromállapotba lettünk volna. Az ország más helyeiről is nagy viharokat jelentenek.

— **A város közigazgatása.** Debreczen város közigazgatási bizottsága pénteken, e hó 5-én tartja rendes havi ülését.

— **Debreczen államsegélye.** Megirtuk tegnap, hogy a belügyminiszter kiutalta a város államsegélyét. A tanács a 64 ezer koronát levette az adópénztárnál. A tanács úgy határozott, hogy az államsegélyt a rendőrség fejlesztésére fogja fordítani.

— **A szegényügyi bizottság ülése.** Április hó 4-én, csütörtökön délután három órakor a város szegényügyi bizottsága a városháza 22. számú hivatalos helyiségében ülést tart. Több rendes folyó ügyek s jelentések.

— **Öngyilkos szakácsné.** Kálmán Istvánné sz. Kovács Zsuzsanna 25 éves szakácsné, ki dr. Gál Zoltán Miklós-utca 6. szám alatt lakó ügyvédnél szolgált, ma reggel a dajka az ágyban halva találta. A konyha gázzal volt tele. A háztakaréküzely hcsapját nyitva hagyta lefejtés előtt, sőt, hogy minél több gáz ömöljön ki, a gázt vezető gumicsövet is leszakította. A szerencsétlen szakácsné így rémes szándékát el is érte Öngyilkosságának oka valószínűleg az, hogy megunt a férjével napirenden lévő civódásokat. Az esetet a rendőrség az ügyészség tudomására hozta.

— **A hardas lakó.** Csungán megjárta a lakójával, egy kőfaragó segéddel, Erdei András Vihág-utca 35. szám alatti lakos. A kőfaragó segéd ittasan ment haza a múlt éjjel. A háztulajdonos felesége nyitott neki kaput, akit a kőfaragó nélkül becsületsértő szavakkal szidalmazott. A nagy zajra felébredt Erdei András és neje védelmére sietett. De megjárta, mert a vitéz kőfaragó segéd neki támadt, felbukttatta és a 65 éves Erdei és közben 8 nap alatt gyógyuló sérüléseket szenvedett. Ma azután panaszt tett a lakója ellen a rendőrségen, mely az ellátást megindította.

— **Eltűnt emberek.** Takács Márton Beiső-telep 88. szám alatti lakos megjelent a rendőrségen és elpanaszolta, hogy Illés nevű 12 éves fia eltűnt. Személyleírása: növésben lévő, hosszú, szőkearcu, kékszemű, szürke magyar nadrágot, fekete, viselt kabátot, ócska sárga kalapot, fojtos csizmát, kék inget visel. Kéri nyomozását és megtalálása esetén hazakisértetését. — Lókodi Bálint 59 éves, ősz hajú, szemöldökű és hajszu, erősen hirtőhelyes arcu, gyenge emelkedő tehetségű debreczeni lakos, a Késes-utca 28. szám alatt lévő lakásáról nyomtalanul eltűnt. Fekete felöltőt, csikos nadrágot és fekete puha kalapot visel. Sógornője és ápolója, özv. Mezei Istvánné kéri nyomozását.

— **Tűz a mészhomokkő téglagyárban.** Az éjszaka tűz volt a vágóhid mögött levő mészhomokkő téglagyárban. A tűzoltók teljes készséggel vonultak ki a tűz színhelyére. A pusztító elem szerencsére nem harapódzhatott tovább a nagy esőben és így a tűzoltók aránylag kevés fáradsággal lokalizálhatták a tűz akkor különösen is jelentéktelen tüzet. A mészhomokkő téglagyár mindennek dacára nagy veszedelemnek volt kitéve. A gyárban ugyanis nagymennyiségű éghető anyag van elhelyezve. A tűz egyik raktárhelyiségben támadt és kezdetben gyorsan terjedt: a száradó eső azonban meggátolta a nagyobb veszedelemet. Mire a tűzoltók a tűz színhelyére értek, akkorára már alig volt veszély. A mészhomokkőgyár kára biztosítás folytán megtérül. A rendőrség kivonult a tűz színhelyére, de már csak a baj lokalizálását konstatálhatta.

Elővirágból legizlésesebben
Ibolya virágcsarnokban

kötött béli és estélyi csokrok, színpadi virágajándékok és koszorúk a legszebb kivitelben készülnek

Szent-Anna-utca 5. Tulajdonos: Hudák Béláné

— Gyönyörű husvéri képes levelezőlapok nagy választékban kaphatók Horovitz Zsigmond papíráru üzletében, Piac-utca 12. (Csapó-utca sarkán.)

— A debreceni urkocsis egyesület versenye.

A debreceni urkocsis egyesület ez évben június hó 16., 18. és 20-án tartja meg versenyét, amely elé nemcsak Debreczenben, de az ország minden részén nagy érdeklődéssel néznek. Az ide-versenynek lesz egy specialitása, amelyre még sehol sem próbálkoztak meg. Az utolsó napon ugyanis a program-számok között lesz a sorsolási verseny, amelynek folyamán a nyertes lovat fogják kisorsolni a közönség között. E verseny díja 1200 korona. A közönség számára az urkocsis egyesület sorsjegyeket bocsát ki 2 koronájával a verseny után megtartják a húzást. Akinek sorsjegyszámát kihúzzák, a sorsolás alkalmával megnyeri a versenyben nyertes lovat. De ha a ló tulajdonosa nem akarna megválni attól, vagyis a nyertes rendelkezésére a lovat nem bocsátaná, úgy 1000 koronát fog az illetőnek fizetni. Tehát 2 koronával szerben a nyeresi esély 1000 korona lesz. Ha még hozzá vesszük azt is, hogy a sorsjegyből nem sok kerül kiadásra, úgy egész bátran állítható, hogy kedvezőbb alkalom sohasem volt a közönségnek nyerni. Az urkocsis egyesület egyébként legutóbb tartott ülésén határozta el, hogy sorsjátékok rendezését a júniusi versenynapokra megterve az előkészületeket.

— Mindenki készülők a kezeledő ünnepekre és ez alkalommal különösen a toalette-kérdésben összpontosul minden figyelem. Tény az, hogy a ruházat egyik főellékét a jó, elegáns és csinos cipő képezi — mely jutányos árban a **«TURUL» CIPŐGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG PIAC-UTCA 48. SZÁM** alatt fennálló fiókelárú-sító üzletében vásárolható. Ezen beszerzési forrást, tekintettel azon körülményre, hogy ezen gyártmány az elsődendő lábbeli minden előnyét magában foglalja, melegen ajánlhatunk. — A **«Turul» Cipőgyár Részvénytársaság**, mely a monarchia legnagyobb cipőgyára, 1200 munkást és egyéb alkalmazottat foglalkoztat és heti termelése 18000 párt haladja meg, melyek a bel-és külföldön fennálló 130 saját fiókülésében kerülnek eladásra.

— Az öngyilkosságok a vármegyékben. — Hajduvármegyét mitán el lehet nevezni az öngyilkosok vármegyéjének. Nincs az a nap, hogy az ügyészséghez ne érkeznek a községekből jelentés az öngyilkosságok különféle formáiról. — Ebben az évben még csak három hónap pergett le a összeállítottunk egy kis statisztikát az életuntakról. A rideg szárok szomorú és megdöbbentő állapotokat lepleznek le. Három hónap alatt 60 ember lett öngyilkos Hajduvármegyében. Igen sok ezek között a fiatalok, akik csak most kezdték volna élni, de megunták a küzdelmet. — Legtöbb az öngyilkosság erre közt az akasztás és a rároplás, kevesebb a revolver. Még annyit tehelünk hozzá a sorokhoz, hogy a múlt évben három hónap alatt kevesebb volt az életunt, mint az idén.

— CSINOS, ÜGYES LEÁNY PIAC-UTCA 12. PAPIR-ÜZLETBE FELVÉTELEK.

— A fogtechnikusok a szocialistákhoz csatlakoznak. Gyors egymásutánban történik most, hogy a polgári osztályhoz számított tisztviselők és alkalmazottak, belátva, hogy magukon más-ként nem bírnak segíteni, a szervezett munkássághoz csatlakoztak. Csak a múlt héten mondották ezt ki a gyógyszerészek s tegnap ugyanezt tették a fogtechnikusok. A Magyarországi Fogtechnikussegédek Egyesülete vasárnap tartotta közgyűlését. Feszülalt a segédek részéről meghívott dr. Landier Jenő ügyvéd, akinek beszéde után a közgyűlés nagy lelkesedéssel egyhangulag ki-rondította, hogy a fogtechnikusok az osztályharc alapján fognak szervezkedni s csatlakoznak a szervezett munkássághoz, mert csak így tudják megvédeni érdekeiket, s csak így tudják fel-venni eredményesen a küzdelmet a legutóbbi mi-niiszteri rendelet ellen, mely a fogtechnikusok boldogulását majdnem lehetetlenné teszi. A köz-gyűlés végül kirondta, hogy a határozat érdeké-ben a vidéken is a legnagyobb agitációt lejt rajtuk ki.

— Csak Maathner-féle magvakat vásárolnak helyesen gondolkodó, szántó gazdák és kertészek még akkor is, ha mások olcsóbbak vol-nának, mert tapasztalatból tudják, hogy az csak's a magvak rovasára és a vevők kárára lehetséges.

— Szébbnél-szebb levélapokból órási raktár! Olcsó árban kapható Horovitz Zsigmond papíráru üzletében, Piac-utca 12. (Csapó-utca sarkán.)

Nagy vonatkisiklás.

Hibás volt a váltóór.

Nagyszabású vonatkisiklás történt ma hajnalban a főváros közelében, a Palota-ujpesti vas-uti állomáson. Egy tehervonat siklott ki hibás váltóállítást következtében. A vasuti szerencsét-lenség szerencsére nem követelt nagyobb ember-áldozatot: csupán egy ember sérült meg súlyo-sabbban.

Ma hajnalban négy óra tájban történt a vasuti szerencsétlenség Ujpesten. Budapestről, a nyugati pályaudvarról indult ki pár perccel előbb az 1455. számú tehervonat, amely rendes menet-sebességgel robogott be a palota-ujpesti pályára. Itt a harmadik számú váltónál történt a baj. A lokomotív áthaladt a váltón, amely ebben a pillanatban átkapcsolódott, úgy, hogy a követ-kező kocsik a mellékvágányra kerültek és ki-siklottak.

Irtózatos recsegés-ropogás zaja töltötte be a levegőt. Mintegy tíz kocsi fordult ki a sínekből és összetörve zuhant a pályatestre. Az állomás egész személyzete a szerencsétlenség színhelyé-re rohant, hogy segítségére tessen a romok alá került embereknek. Azonnal a mentéshez fog-tak, de csak egy emberen skellelt segíteni, a kit hamarosan ki is húztak az összetört kocsik ronjai alól.

Oláh Ferenc vonatvezető volt a szerencsét-len ember. A jobbkarját levágták az egyik ko-csi kerekei, jobb lábát pedig alaposan összezuz-ták. A mentőket hívták hozzá, akik sebeit be-kötözték és bevitték a gróf Károlyi kórházba.

Az állomás személyzete ezután felfogadott munkások segítségével a romok eltakarításához fogott, mert az összeroppanó kocsik akadályoz-ták a forgalmat. A kisiklás ugyanis a fővágányon történt, amelyen az összes vonat átbogznak. A romokat mindaddig nem sikerült eltakarítani, úgy, hogy a forgalom nagy mértékben akadályozva van.

Szintelen riportok.

(A szenvedélyes tüzoltó. — Nem értette meg.)

A parlamentben tegnap délelőtt főleg And-rássy Gyula magatartását figyelték a folyosón.

Sokan még nem tudták, milyen állást fog elfoglalni. De csakhamar kiderült minden. And-rássy hangosan kijelentette, hogy a kormány melet tart, mert teljesen megéri annak szem-pontjait és fontosnak tartja, hogy minden józan politikus ugyanígy gondolkozzék...

A képviselők előtt nem volt szenzációs me-glepetés Andrásynak ez a kijelentése; de azért élénk vita indult meg e tárgy fölött.

Vázsonyi is részt vett avitában; ő And-rásynak adott igazat, azonban végül nem mu-lasztotta el, megjegyezni a következő elmés és jellemző meghatározást a nemes grófról: — Andrassy most újból megmutatta hogy a legielkesebb tüzoltó. Ha nincs tűz, akkor maga gyújtogat, csakhogy oithásson.

Egy debreceni elemi iskolában megjelent a tanfelügyelő.

Kihív a padból egy kis fiút és a következő számtan kérdést intézi hozzá:

- Mennyi öt meg hét?
- Tizenkettő — volt a kész felelet.
- Honnan tudod, fiam?
- Mert hét és öt tizenkettő.

— De hát hogyan magyarázod ezt meg ne-kem.

A csepp gyermek felnyújtja hét ujját és így szól:

— Ez hét.

Aztán öt ujját nyújtja fel.

— Ez meg öt. Összesen tizenkettő.

— De hiszen csak tíz ujjod van?

A fiú gondolkodik, végre így szól:

— Az nem baj. Ujra előről kezdem.

A tanfelügyelő meg van elégedve és csak-hamar távozik.

A tanító szemrehányólag szól a fiúhoz:

— Hát mondd, fiam, mért ment olyan ne-heze na dolog.

— Mert az a bácsi a buta fejével nem tudta megérteni!

TÁVIRATOK.

Emberévő örült.

Páris, április 2. Versaillesben véletlenül tet-tek ártalmatlanná egy szerencsétlen örület, a ki három év óta üzte szörnyű garázdálkodását. Carcnnak hívják a boldogtalant, foglalkozására nevezte pedig koronnyik. Ha gyermekeleányt lát, vért szorjaz s emberhust akar enni. Vasárnap egy hét éves kis leányt üldözött, de a kis teremtés úgy megijedt tőle, hogy elfutott. Szerencsétlen-ségére a pincébe menekült s az örült utána ment, rázarta az ajtót s megfojtotta. A szomszédok meghallották a jajveszékést s mindenfelé ke-resték a kis leányt, míg végre rátörték a pince-ajtót. Akkor már későn volt. Caron egykedvűen mondta az embereknek, hogy pompás falat volt. Jókor a darabot kivágott a szerencsétlen gyer-mek combjából és megette. A vérszomjas örül-tet tébolydába vitték.

A cár huga életveszedelemben.

Pétervár, április 2. Mária Nikolajewna nagy-hercegnő, Leuchtenberg herceg neje, koroly életveszedelemben forgott tegnap, mikor kocsin a téli palotában hajtatott. Az udvari hintó ép-pen belordult a kapun, aránt belülről kirobo-gott egy automobil, felborította és összetörte az udvari fogatot. A kocsi leesett a bakról és agyrázkódást szenvedett. Az inas azonban rég-jenkorán leugrott. Ő segítette ki urnőjét, aki eszéltlenül hevert a kocsi párnáin. A nagy-hercegnőt, aki Miklós cár huga, súlyosan sebe-sülve vitték palotájába.

Betörők a színházban.

Páris, április 2. Az Olimpia színházba teg-nap éjjel előadás után betörők hatoltak be, tel-lesztettek egy vasszekerejt és tizezer frankot vittek e.

Közgazdaság.

BUDAPESTI TŐZSDE.

ÉRTÉK: Magyar hitel 833 — Osztrák hitel 655 — Négy százalékos koronajáradék 89.50 — Osztrák-magyar államvasutak 731 — Jelzálog-bank 473.50 — Leszámitolóbank 546 — Hazai bank 301 — Magyar Bank 669 — Rimamurányi 718 — Saigótarjáni 720 — Kzuti Vasut 789 — Városi Villamos 424 — Adria 513.

GABONA (ötven kilogrammonként): Buza áprilisra 11.37 — Buza májusra 11.45 — Buza októberre 10.81 — Rozs áprilisra 10.01 — Rozs októberre 8.79 — Tengeri májusra 8.80 — Ten-gei júliusra 8.74 — Zab áprilisra 9.74 — Zab októberre 8.39.

BÉCSI ÉRTÉK: Osztrák hitel 655 — Ma-gyar hitel 831 — Osztrák-magyar államvasutak 731.50 — Alpési 934 — Déli vasut 105 — Skoda 726.

Főmunkatárs

VOITH GYÖRGY

Hirdetmény.

A református egyháznak a Hatvan-utca és Egyháztér szegletén levő telken épülő bérházban a földszinten raktárral és pincéheviségekkel ellátandó boltok, továbbá ugy a földszinten, mint az első-, második- és harmadik emeleten fürdőszobával, mellékhelyiségekkel ellátott modern lakosztályok lesznek, melyeknek bérletére a bérház építő bizottság az eddig is megnyilatkozott nagy érdeklődés folytán már most alkalmat szolgáltat.

A tervrajzok az egyház hivatalában **Hódy Béla** levéltárnoknál, az építési irodában **Tóth Istvánnál** és **Márton Imre** ügyvédnél vannak letéve. Az érdeklődő közönség a hivatalos órák alatt tájékoztatást nyer a boltok méreteiről és tartozékairól, a lakosztályokról és mellékhelyiségekről, továbbá az előírányzott bérösszegekről. Az ajánlatok a bérösszeg 10 százalékának bánompénzül letételével nevezett urakhoz adhatók be, kik azokat határozás végett a bérház-építő bizottsághoz terjesztik.

A lakosztályok 1912. évi november 1-től adatnak bérbe; a boltok pedig 1912. évi augusztus 1-től, ez utóbbiak úgy, hogyha augusztus 1-ig az állványok elbonthatók nem lennének ezek lebontásáig legkésőbb november 1-ig a bérösszegeből husz százalék engedmény datik.

A bérház építő bizottság 1912-évi január hó 10-én tartott üléséből.

Dicsőfi József
telkészelnök.

Ludeser János

! Megnyilt női, pipere csipke és rövidárú üzlete **Megnyilt !**
(Városház épület)

Szalag, csipke, keztü, ritikül, arcfátyol harisnya és

párisi ujdonságokban

állandó nagy raktár.

2136.
1912.

Pályázati hirdetmény.

Hajduvármegye törvényhatóságánál nyugdíjazás folytán megüresedett és a törvényhatósági bizottság 1912. év május hó első felében tartandó rendes közgyűlésében választás után betöltendő hajduböszörményi járási főszolgabírói állásra (székhely: Hajduböszörmény) és ennek betöltésével esetleg megüresedő más állásokra ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen, az 1904. évi X. t.-cikkben meghatározott illetményekkel rendszeresített és a VIII. fizetési osztály 3. fokozatába sorozott főszolgabírói állással járó illetmények:

3600 korona kezdő törzsfizetés.

1400 korona utálatány.

650 korona laktér, illetve természetbeni lakás.

500 korona iroda laktér, illetve természetbeni iroda.

200 korona fűtési átalány.

300 korona irodai átalány.

Tisztilégény.

Felhivom mindazokat, kik ezen állást, illetve az ezen állás betöltésével megüresedhető állások valamelyikét elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 3.-ban előirt minősítéseket és eddigi alkalmaztatásokat igazoló okmányokkal felszerelt és szabályszerűen felbélyegzett pályázati kérvényüket — Hajduvármegye főispánjához címezve, — hozzám 1912. év április hó 27. napjának délután 5 órájáig annyival is inkább adják be, mert később beadott kérvények figyelembe vételni nem fognak

Kovács Gyula
alispán.

Stern József és Testvére

kefegyár r.-t. városi raktára
Telefon 250. Piacz-utca 22.

Ajánlja:

saját gyártmányu legfinomabb kefeárut a legolcsóbb gyári áron. Nagyválasztékban kaphatók: fésűk, hajlúk, bőrárut, acélárut. Parfümök, szappanok és mindenféle toilette cikkek

Ha „FORHIN“-nal permetez,

I-SZOR
kevesebb
a gond,

II-SZOR
kevesebb
a munka,

III-SZOR
kevesebb
a munkabér!

mert a „FORHIN“ a
sokszorta megjavított
BORDÓI KEVERÉK
kész állapotban!

Nagyon erősen tapad a nedves levélre is! Bármily harmatnál permetezhet vele! Semmi üledéke nincs! Számtalan elismerő nyilatkozat! Gyártjuk az eddig dr. **Aschenbrandt** szabadalmát képezett **REZKENPORT** és **BORDÓI PORT** is. Kérjen ingyen és bérmentve leírást **FORHIN**-gyártól BUDAPEST VI. Váczi-út 93.

Miért

Ne fogadjunk el
Má-à-ást!!!

csak Óriás

F E D Á K

Cipőcrém-et?

Mert

szép fényt ad

Mert

Elegáns tölse a lábbedi

Mert

puhán tartja

Mert

Nem rongálja

Mert

Vizhatlanná teszi
a bőrt

Mert a legkényesebb izlést

kielégíti és

Mert egy

Óriás Fedák

cipőcrém, mely 4-szer annyit tartalmaz,
mint egy 30 fillér-ért

ebben a drága világban az egyedüli **olcsóság**

Apró hirdetések.

Mindegyik 50 fill., minden további szó 5 fill.
Apróhirdetések előre fizetendők.

Bütorokat, konyhaberendezéseket raktáron tart
B. Int József asztalos (Csapó) Berek-utca 8

HÉJDUMEGYEI CIMTÁR kiadási joga 600 ko-
ronáért átruháztatik. Tulajdonos: Pollák Já-

Egy keréggéártó műhely teljes új berendezése ol-
csón eladó Nádudvaron Deutsch Gábornál.

Valódi brünni szövetek

az 1912. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 kor.
3.10 m. hosszú	1 szelvény 10 kor.
teljes férfiruhához	1 szelvény 15 kor.
(kabát, nadrág és mellény)	1 szelvény 17 kor.
elegendő, csak	1 szelvény 20 kor.

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.- K-ért,
szintúgy fehérszövetet, turistalódent, selyem-
kamagant stb. gyári áron küld mint megbízható és
szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár

Siegel-Imhof Brünn.

Minták legyen és bérmentve.
Az előnyök, a melyeket a magánvadász, ha
szövetárakát követően Siegel-Imhof cégnél,
a gyári piacon rendel meg, igen jelentősek.
Szabott, legelőcsőbb árak. Örökös vásárlások.
Minták, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb
rendelésnél is, teljesen ingyenes.

SALVATOR

GUMMI SARKAK
VILÁG CZIKK
UTÓLÉRHETLEN
TARTÓSSÁGU!

MIND
KA

GRAND HOTEL BERLIN Nagyszálloda
BUDAPEST, VI., Révay-utca 10. szám Andrassy-ut mellett.
TELEFON 137-90. **Szobák 2 K 60 fillértől feljebb.**
140 minden modern kényelemmel berendezett szoba. Központi
fűtés, Lift, Vacuumlaener

.: HIDVÉGER ANTAL .: Foglalkozik
bank és váltóüzlete
Debreczen, Deák Ferencz-u. 13. sz.
TELEFON 416. szám. **az összes bankügyletekkel**

130 új fajta raktár
a bel- és külföldön.

Élsőrangú
elegáns
és jutányos a
Turul-Cipő

TURUL cipőgyár r.-t.
TEMESVÁR.

A monarchia legnagyobb cipőgyára.
Főraktár Debreczenben:
PIACZ-UTCZA 48.
Telefon: 691.

.: Magyar Szabadalmazott Patkógyár Részvénytársaság .:

Telefon szám: 10-60.

DEBRECZEN.

Sürgöncim Patkógyár.

Csatornázási, vízvezetési és központi fűtési osztályunkat ajánljuk a
nagyérdemű közönség becses figyelmébe.

Osztályunk vezetésével egy kiváló szakférfiut biztunk meg s úgy
a legegyszerűbb, mint a legkényesebb igényeknek is megfelelő
munkálatok végzését felelősség mellett vállaljuk.

Mérnöki terveket és költségvetéseket díjtalanul készítünk. Nagy
raktárunkban hapható minden e szakmába vágó anyag és felszerelés.

Betongyárunk készít mindenféle drótbetétes ciseller és csömszölt
csöveket, idomdarabokat, aknákat, kutgyűrűket, műveket, lép-
csöket stb. stb. Vállal minden e szakmába vágó munkálatokat.

.: Magyar Szabadalmazott Patkógyár Részvénytársaság .:

Iroda és üzlet: Hatvan-utca 53. szám. Telefon 811.

Gyártelep: Homokkert, Hid-utca 4. sz. Telefon 10-60.

Nyomatott Horovitz Zsigmond könyvnyomdájában, Debreczen. Darabos-utca 7. Typograph szedőgépen szedve.